

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
 Scrisori nefrancoate nu se
 primesc.
 Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
 se primesc la Administrațiunea în
 Brașov și la următoarele
SIROURI de ANUNȚURI:
 În Viena: la M. Dukas Nachf.,
 Nuz. Augenthal & Emorie Les-
 ner., Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachf., Anton Oppelik.
 În Budapesta la A. V. Gold-
 burger, Ekstein Bernat, Iuliu
 Leopold (VII Erzsébet-körú).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 rie garmond pe o coloană 10
 bani pentru o publicare. Pu-
 blicări mai dese după tariful
 și învoială. — **RECLAME** pe
 pagina 8-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVIII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Se prenumeră la toate ofi-
 cialele poștale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30. etajul
 I.: Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dănuț în oasă: Pe un an
 24 cor., pe șase luni 12 cor.,
 pe trei luni 6 cor. — Un esem-
 pliar 10 bani. — Atât abona-
 mentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 208. Brașov, Joi 22 Septembrie (5 Octombrie). 1905.

Ce-i trebuie poporului nostru?

Brașov, 21 Septembrie.
 Trecu și 3 Octombrie, fără să se pôtă face marele tãmbãlau cu torțe pentru preamãrirea coalițiunii. El a fost, fără multã vorbã, oprit și o fôie din Viena, de altfel bine informatã și despre cele ce se petrec dupã culise, ñice, cã acest fapt are o însemnãtate simptomaticã. „Conductul de torțe, care nu s'a putut ținã, aruncã o luminã mai mare asupra situațiunii, decãt ar fi putut-o face un conduct de torțe ce ar fi avut loc. Oprirea conductului dovedesce, cã strada de mult a încetat de a mai fi a koșutianilor. Torțelor lui Kossuth li-se opun torțele social-democrațiilor. N'avem decãt să aruncãm o privire asupra dezvoltãrii stãrilor politice în alte țãri, ca să ne putem convinge, care dintre cele douã torțe are putere de luminã mai intensivã.“

Cum se vede cei din Viena atribuie o importanță deosebit de mare mișcãrii socialiste din Ungaria, care în realitate se mãrginesce numai la Budapesta și la câteva orașe mai mari ale țãrii.

Mișcarea socialistã de aici își câștigã importanța ei prin aceea, cã proclamã principiul validitãrii voinței maseelor celor mari ale populațiunii, și aceste masee sunt în Ungaria nu socialistii, ci naționalitãțile diferite, al cãror program în celelalte puncte diferã radical de programul socialist. Ce e drept, sunt ađi mai multe foi de publicitate în Viena, cari în fața crizei nu se sfiesc a suleva rolul cel mare, ce revine naționalitãților la soluțiunea definitivã. Dãr organele oficióse și semioficióse, cãrora le este mai mult de a sprijini de pe o ñi pe alta politica Corónei, nu se preocupã de politica viitorului, ci lucrãzã cu factorii dați.

Combi-nați-a cabinetului reactivat Fejervary, pe lângã mãna liberã ce i-se rezervã în tótã cestiuniile interne, nu admite considerațiunii și conclu-siunii la rolul ce li-se cuvine națio-nalitãților. Pentru moment, socialis-mul fãrã de naționalitate, apare a fi singurul razim al guvernului în pa-ralisarea mișcãrilor extreme națio-naliste maghiare. O armã cu douã tãi-șuri, cum au dovedit-o și scenele sãn-geróse de alaltãieri dintre socialistii și naționalistii maghiari.

În privința acãsta e necesar, cre-dem, a avã înaintea ochilor regula strãbunã: *qui bene distinguit, bene docet*. Nu cu puținã consternare vedem semne tot mai dese, chiar în si-nul nostru al Romãnilor, despre o de tot slabã și greșitã distincțiune ce se face în fața mișcãrii socialiste ma-ghiare din partea politicianilor noștri, mai ales a acelora din tabãra tineri-lor activiști.

Când cetescã enunțiațiunile adu-nãrilor populare romãne, câte s'au ținut spre a manifesta pentru votul universal, ți-se pare câte-odatã, cã sunt enunțiațiunii mai mult socialiste, de cât naționaliste. Ba la adunarea poporalã din Ghioroc, unde s'a decis

a se trimite o petiție cãtrã dietã, a-cãstã petiție este astfel redactatã, în cât o pôte subscrie cu consciința li-niștitã ori-ce socialist de pe stradele Budapestei, angajat ori neangajat la muncã. Despre naționalitatea romãnã și aspirațiunile romãne nici pome-nire în acãstã petiție, ci numai des-pre „cetãteni“ și despre națiunea poli-ticã ungarã, „care împreunã cu pur-tãtorul Corónei e singurã îndreptãtitã a hotãri sórtea țãrii și a sa“.

În acãstã de tot ciudatã petiție mai gãsim un pasagiũ, în care se ñice: „Poporului îi trebuie pãne... D-Vóstrã vã luați plãțile de deputați, cu tóte cã nu plãtiți dãri, dãr nu cu-getați, cã lucrãrile publice s'au între-lãsat (vrea să ñicã pãrãsit) și popo-rul cel mai sãrac e lipsit de pãnea de tóte ñilele. Industria și negoțul stagnãzã și flórea tinerimei pribegesce în lume, ca sã-sã caute o patrie mai bunã... On. casã sã binevoãscã a în-țelege, în sfrisit, cã nu are îndreptã-țirea de a împinge țera la miserie și fóme cu lupta nenorocitã pe chestii de drept public“ etc. Urmãzã apoi rugãrea, cã dieta sã înarticuleze în lege votul universal fãrã restricțiune, cu votarea în comune, și apoi se ñice: „Pentru-cã decã se vã mãrginescã vo-ința națiunii, pe lângã un atare sis-tem de alegere, atunci vor sci și vor simți toți cetãtenii, cã acea manifes-tare este voința națiunii...“

Am vrea să scim acuma-cum își in-chipuesc fruntașii din Ghioroc, Cuvin Covasinți, Miniș, Pãuliș, Sobotali, Ci-cir și Mãndruloc — cãci de la popor nu putem cere să scie distinge bine, decã el luptã numai pentru pãne, ori mai are și alte aspirațiunii pe lumea asta — cum își in-chipuesc, ñicem, acãstã manifestare a „voinței națio-nei“ în parlamentul din Budapesta? Și cum își in-chipuesc ei, cã vor putã ajunge lucrurile, decã nu curãnd, cu timpul acolo unde doresce petiția lor să ajungã, și cu ce mijlóce, prin ce transformãri s'ar putã dobãndi o ast-fel de voință a „națiunii“ și cam ce rolar avã „cetãtenii“ de limba romãnã de la Ghioroc și din celelalte comune în procesul acesta de transformare?

Ori pôte deputatul Dr. I. Suciú, care a fost de fața și la a cãrui ins-pirație s'a fãcut ce s'a fãcut la Ghi-roc, ne va putã spune, cam cum crede cã Romãnul va ajunge pe ca-lea acãsta la pãne, punãndu-se capãt tuturor cestiuniilor de drept public dupã ce adecã „se va da cuvãnt na-țiunii politice întregi“?

Încã Romãnul socialist Birãuțiú la Radna nu s'a încurcat în prea multã teorie, ci a spus-o verde și pe șleau, cã „tóte relele și neajunsurile se pot schimba numai prin votul uni-versal, care va șterge parlamentul ac-tual și va reprezenta adevãratele dorințe ale poporului“.

Scurtã socotãlã. Èr ñiarul lui Bi-rãuțiú spune, cã acesta a fost între-rupt de „aprobãri furtunóse și aplause lungi“ și cãdeputații presentii Dr. St. Pop, Dr. I. Suciú, precum și ceilãlți fruntași „s'au grãbit a-l felicita“...

Fórtã multãmít trebuie să fie în sufletul sãu Ioan Slavici, cetind acãste rapórtã prin „Poporul Român“ șvã-ðãnd cã șcóla ce a fãcut-o el odmi-órá cu articolele sale prin „Tribuna“ cea veche, când scriea cã „poporului romãn nu-i trebuiesc drepturi, ci pãne“ a gãsit de-odatã între tineretul de bunã speranță activist de la noi ade-renți atãt de infocați; trebuie să fie satisfãcut, deși, dupã cum am înțeleș, acuma la bẽtrãnețe nu se prea însu-fleșesce de votul universal și acãsta nu numai fiind-cã votul universal for-mãzã de mult un punct al progra-mului național romãn dela 1881, cu care dẽnsul totdeuna a fost certat.

Destul cã torțele socialistilor au covãșit și au biruit torțele koșuthiș-tilor. Dovadã interdicțiã cãpitanului de poliție Rudnay. Socialismul din Budapesta și din celelalte orașe ale Ungariei esericiã ađi o influință ne-tãgãduitã asupra mersului crizei, însã numai întru cât se pune la dispoziția puterii publice, care se folosesce de-ocãmdatã de el în contra nisuiñtelor naționaliste extreme maghiare, cum s'a folosit și se folosesce de altã parte în contra nisuiñtelor de dezvoltãre naționalã de sine stãtãtore ale națio-nalitaților.

E drept, cã pentru un moment socialistii cu organizația lor se pre-sentã, prin mișcãrile și manifestãrile lor, ca purtãtorii ideii democratice a votului universal. Imprejurarea acãsta a sedus de sigur pe mulți dintre ai noștri a crede, cã socialistii sunt și vor fi tot-odatã îndrumãtori spre rea-lizarea și a celorlalte dorințe ale po-porului nostru și a fãcut astfel ca ei sã se dedea prin adunãrile populare a-i maimuța. Lucrurile însã stãnd în realitate cu totul altfel, e neapãrat de lipsã ca cu-o orã mai înainte sã se desmetecãscã opiniunea publicã ro-mãnã, în mare parte ameițitã de fra-sele presãrate cu veleitãți socialiste ale foilor *à tous prix* activiste, și sã începã să distingã mai bine între voința națiunii romãne și voința ce-tãtenilor, cari formãzã națiunea poli-ticã ungarã, între naționalistii ma-ghiari, cari luptã pe chestii de drept public și între socialistii cosmopoliti, cari cer înainte de tóte pãne, mai ales dupã-ce lucrãrile la construcțiunile publice au fost înterupte din cauza lipsei de bani în visteria statului.

Politicianii noștri cu ñiua și de elacã, pierðendu-și busola, au apucat pe nisce cãrãri fórtã periculóse și pre-juðițióse luptelor și dezvoltãrii nóș-tre naționale sãnãtóse, a sosit decã, cre-dem, momentul suprem, ca frații lor cu cugetare maturã politicã sã le strige: Stați pe loc, cãci mergãnd așa buimãciți mai departe, vã veți frãnge gãtul și nu veți cauza națiunii vós-tre decãt nouã esperiențe amare!

Poporului „i trebuie pãne“... dãr mai mare lipsã chiar decãt de pãne are el ađi de-o conducere bunã, sin-cerã și prevãðetóre!

Brașov, 21 Septembrie v.
Audiența ministrului președinte român la împãratul Francisc Iosif. Sub titlul acesta »N. Fr. Pr.« publicã cu data de 2 Octom-vre o telegramã din Bucuresci de urmãtorul conținut:

De la persóne din anturajul ministru-lui președinte Cantacuzino se aflã, cã mi-nistrul președinte se simte fórtã onorat de primirea, ce i-s'a fãcut la 24 Septemvrie la împãratul Francisc Iosif, și nu-și ascunde bucuria asupra acestui fapt. Împãratul a ținut, ca și forma externã în care s'a fã-cut audiența, să iãsã la ivelã în mod ono-rific. Ministrul președinte a fost primit în Schönbrunn de cãtrã un înalt demnitar de curte și condus în sala de primire, unde împãratul i-a mers înainte, salutãndu-l în modul cel mai cordial.

Ca semn de deosebitã apreciere și în contra usãntelor obicinuite, împãratul comunicã ministrului președinte, cã îi con-ferã *crucea cea mare a ordinului Leo-pold, spre a-i da în public o dovadã des-pre raporturile excelente, ce existã între Austro-Ungaria și România.*

Din »Reichsrath«-ul austriac. În șe-dința de la 2 Octombrie a »Reichsrath«-ului s'a continuat discuția asupra declara-țiunilor guvernului. Cel dintãiu a luat cu-vãntul Lueger, care a revenit asupra situ-ațiunii din Ungaria. Respinge atacurile lui Schumayer contra dinastiei și întrebã, decã camarila a mijlocit, ca Maghiarii sã capete concesiuñi una dupã alta? Camarila e de vinã, cã Kossuth a fost adus în Un-garia, tot așa și osemintele lui Rakoczy? Cu clica actualã din Ungaria, — ñise oratorul — nu se pôte negocia. Acãstã clicã, re-presentatã de Kossuth, Banffy etc. tot-deuna s'a aliat cu dușmanii Austriei. Decã s'ar realiza ceea ce pretind Maghiarii, re-gele maghiar va fi mai tare, de cât împã-ratul austriac. Nu e permis, ca Ungariei sã i-se facã concesiuñi nouã în paguba Austriei. Ungaria pretinde armatã in-dependenã, reprezentanță externã separatã etc. De astã-datã însã trebuie să le stri-gãm un energic nu. Situația atãt dincolo cât și dincoace se pôte ameliora numai prin votul universal direct și secret și prin li-berarea naționalitãților de sub asuprirea maghiarã. De óre ce parlamentul nostru nu este în poziția de a aduce o lege elec-toralã drẽptã, sãu o lege drẽptã pentru naționalitãți, singura cale de a remedia situațiunea este disolvarea parlamentului ungar și ocrotirea legii votului universal secret, pe basa cãreia sã se continue gu-vernarea cu o dietã nouã.

Anglia și cestiunea macedonã. Mi-nistrul de externe al Romãniei a fost avi-sat, cã marile puteri europene sunt sesi-zate de o propunere a guvernului engles, dupã care tóte puterile mari sã trimitã câte un detașament pentru menținerea or-dinei în Macedonia.

D-l general Lahovari a trimis instruc-țiunii legațiunilor romãne respective spre a insista, ca și Romãnia sã trimetã un detaș-a-ment de infanterie în Macedonia.

Dieta Bucovinei se va deschide la 10 Octombrie.

Situația parlamentarã va fi fôte inte-resantã, de óre ce majoritatea va fi èr a Romãnilor aliați cu germanii.

Deschiderea camerei suedeze. Reichstagul suedez a fost deschis alaltăieri printr'un discurs al tronului cetit de ministrul președinte Lundenberg. Discursul ține: Convins de importanța situației în peninsula Scandinavă, creată prin deciziunea Stortingului, de la 7 Iunie și care va fi înlocuită în curând prin regimul de ordine, am convocat noul Reichstag pentru a discuta această serioasă afacere. În acord cu deciziunea luată în ultimul Reichstag și sancționată de rege, negocierile au fost începute între delegații suedezi și norvegieni și acordul propus, după examinarea consiliului de stat vă este depus acum pentru expedițiune și dorința mea cea mai sinceră, speranța mea cea mai intimă este că, decât Reichstagul și Stortingul vor adopta acordul propus, acesta va aduce o diminuare a daunelor și dificultăților ce ar pute veni prin dizolvarea Uniunii.

Crisa.

(Politica pentru limba de comandă. — Cestiunea naționalităților.)

De Ludovic Mocsary.

(6) (Urmare.)

Șovinistii — întrebuițăm pentru brevităte această expresiune — au invocat tot-d'auna ca argument suprem său ca pretext, că în zadar am vré să ne împăcăm cu naționalitățile, deoarece adevăratul lor postulat este dismembrarea țării și mai pe jos nu se lasă, apoi decât este așa, atunci să vedem, care o fi mai tare. Programul naționalităților la 1848 era: Autonomia Ardealului, desfacerea Croației, voivodina sârbescă și chiar și un »okulje« (ocol) slovac. Banatul timișan nu forma parte din programul naționalităților, ci era numai o amabilitate privată a Camarillei. Gândul agitatorilor naționaliști și acum tot în jurul formațiunilor teritoriale se învârtesc. Decamdată nu ne cer, decât degetul cel mic, însă quintesența tendințelor de naționalitate se alcătuesc din ideile teritoriale. Ei bine, tocmai acesta nu este adevărat. Nu ține, că n'ar fi printre ei fanatici, cari pățimesc de asemenea dorințe și cari pôte formeză aripa extremă a taberei agitatorice. Decă nu-i desavuază în deajuns cei-ce formeză grosul taberei, ce are a face? Spaima salutară (heilsamer Schrecken), ce pôte s'o producă ideile de soiul acesta, încă va puté folosi la ceva. Este adevărat și aceea, nu vréu să tănuiesc nimica, deși generațiunea actuală abia mai are cunoștință de acesta, că deputații naționalităților n'au fost mulțumiți nici cu legea naționalităților de la 1868. Tote acestea însă nu sunt lucruri serioase, și adevărul este, că naționalitățile ar puté fi satisfăcute cu legea naționalităților, decât s'ar executata exact și cinstit. Ține în ce privește situațiunea actuală, să le dăm garanție deplină în privința legii de la 1868, însă nu cu frase góle conciliante, ci în stipulațiunii fixate în urma unor discuțiuni serioase. Drept arvună să desavuăm »ultrașovinismul« unui distins soț, decât nu de principii, dér membru în coalițiune, să desavuăm proiectul lui Berzeviczy pentru instrucția primară, ce atárnă ca o sabie a lui Damocle, și atunci naționalitățile se vor alătura taberei apărării naționale, și noi ne vom puté considera de norocoși, că am câștigat ieftin un sprijin neprețuit.

Cum de îndrănesc eu să susțin așa ceva? Am înșirat mai sus în trăsăturile generale părerile, pe cari imi dau silința-a-le propaga de cincideci de ani. Să-mi arate orî-cine un rind măcar din enunțațiunile mele apărute în acest period, în care să fi făcut cea mai neînsemnată concesiune, orî să fi încuragiat orî-ce idei și tendințe teritoriale de ale naționalităților. Și totuși slabele mele eforturi în tot timpul și permanent au fost împinate cu declarațiunii sincere, bărbătesci și căldurose din partea naționalităților. Acesta nu va să dăcă alta, decât că condițiunile indicate de mine au fost primite din partea lor. Nu vréu să trec în revistă numeroasele declarațiunii, am relevat datele mai importante într'o broșură la 1887, și soții mei de principii cunosc pe cea mai interesantă dintre

ele, anume, că atunci, când propriul meu partid m'a renegat, *ultimul meu mandat de la Caransebeș am avut să-l mulțumesc concepției cavaleresci a Românilor.* Și pôte nu va fi fără interes a releva, că chiar și acuma, când curentul șovinismului pare a coplesi totul, când pare că sunt cu totul isolat, acum de curând „*Gazeta Transilvaniei*“ a publicat un prim articol, în care întreabă: „*De ce tace Mocsary?*“. Gazeta se miră, că »corbul alb« încă tace tocmai când încercarea de a lămuri ideile ar fi de cea mai mare importanță. Glasul acesta este o dovadă despre aprecierea serioasă (komoly átérzése) a situației, ceea-ce în legătură cu simptomele indiscutabile de apropiere ivite din amândouă părțile în contactul cu naționalitățile la ultimele alegeri, nu se pôte tăgădui, că-și are importanța sa.*) (Va urma.)

Răspunsul României la gravaminele Greciei.

»Agenția Română« din București publică următorul comunicat:

Foile grecesci enumeră motivele, cari după părerea lor au determinat guvernul grecesc a îndruma pe reprezentantul său la București, să-și părăsescă postul. Noi răspundem cu următoarea desmintire categorică:

1) Nu este adevărat, că ar fi pătruns cineva în magazinele Grecilor, orî că supușii greci ar fi fost molestați. Ceea-ce s'au întâmplat, este următorul lucru: Intr'un birt s'au certat nisce Macedoneni Greci și Români, și unii și alții supuși turci. Toți au trebuit să răspundă înaintea justiției.

2) Nici nu se gândesc cineva, că distrugerea unei sdrênțe, pe care manifestații au scos-o din buzunar după o adunare publică, ar însemna *insultarea drapelului grecesc.*

3) *Expulsarea jurnaliștilor și altor persoane de naționalitate grecescă, s'au făcut pe baza dreptului de suveranitate, ce-l are orî care stat, de a lua măsuri polițienesci contra străinilor.* Acesta n'a format nici-odată motiv de reclamațiune pentru un stat civilizat.

4) *Manifestațiile, ce s'au întâmplat în urma intrunirilor publice aranjate pentru a protesta contra masacrării Românilor de către bandele grecesci organizate și înarmate pe teritorii grecesc, sunt un corolar al dreptului public al popórelor libere.* Declarația guvernului grecesc de a declina orî-ce răspundere pentru omorurile săvârșite în Macedonia, sub pretext, că au fost săvârșite pe teritorii străine, numai atunci ar fi justificată, decât *bandele de ucigași nu s'ar fi format pe teritorii grecesc și n'ar fi trecut granița fără a fi împedecate de autoritățile grecesci.*

Correspondența schimbată între Atena și București în această afacere se baséză pe expunerea punctelor de mai sus.

Nota Greciei în privința ruperei relațiilor diplomatice cu România. Agenția Havas și țiarele din Paris publică o notă lungă a guvernului grecesc în privința motivelor, cari au determinat pe Grecia să recheme pe reprezentantul său din București. Motivele sunt următoarele:

1. Invadarea magazinelor grecesci și arestarea supușilor greci în România. 2. Ofensa adusă stégului grecesc la Giurgiu. 3. Expulsarea fără nici un motiv a cător-

*) Nu se pôte interpreta greșit și nu e permis a restălmăci nici înțelesul hotărârii aduse de curând (sfârșitul lui August) în clubul deputaților naționaliști împreună cu alți bărbați de încredere. Ei judecă corect situația, când susțin, că crisa actuală se derivă din însuși pactul dela 1867. și ține: »cerem ca cestiunea naționalităților să se rezolve pe baza dreptății și egalei îndreptățiri, pentru-ca, liberi de sbuciumări interne, cu puteri unite să putem aborda soluțiunea tuturor cestiunilor neresolvite său greșit rezolvite«. În sfârșit ei ține: »suntem pătrunși de firma convingere, că poporul maghiar va pune din sinul său patrioții de aceia în frunte, cari vor fi capabili a pricepe corect adevăratele interese ale patriei și cari nu contra noastră, ci împreună cu noi vor lupta și munci pentru viitorul sigur și fericit al patriei«. Cu amândouă mâinile ar trebui să apucăm privilegiul, când naționalitățile se ofer în mod neîndoios la lupta comună națională.

va greci, cari aveau mari interese în România. 4. Expulsarea fără motiv întemeiat a directorului și redactorilor țiarului »Patris«. 5. Demonstrațiile ce se fac în România și în care se aduc insulte Greciei. Guvernul grecesc ține în notă, că în privința insultei făcute stégului grecesc a cerut pedepsirea agenților de poliție responsabili de menținerea ordinii și a mai pretins, ca cei vinovați de agresiuni contra supușilor eleni să fie dați în judecată.

În sfârșit, guvernul grecesc a cerut revocarea decretului prin care au fost expulsați directorul și redactorii țiarului »Patris«, cari nu comiseseră vr'un fapt imputabil. Cabinetul din București n'a răspuns asupra ultimelor două puncte. Incidentul de la Giurgiu l'a declarat regretabil, însă a ține, că nu pôte să facă răspunțători pe agenții săi care nu-l comiseseră, comparând faptul de la Giurgiu cu incidentele din Macedonia.

Nota conchide, că în fața modului neobiceiuit de procedură a României, guvernul grecesc a rechemat pe ministrul grec din București.

Ce se mai petrece.

Audiențe.

Din Viena se anunță, că erî Marți la ora 10 a. m. ministrul președinte Fejervary a fost primit în audiență de Maj. Sa. Indată după audiență, bar. Fejervary a conferit timp îndelungat cu ministrul președinte austriac Gautsch.

După constătuirea sa cu Fejervary, contele Gautsch a avut o scurtă audiență la monarch. Gautsch părăsind Burgul, Maj. Sa a primit pe ministrul unguresc de interne Kristoffy, apoi éráși pe Fejervary și Kristoffy în audiență comună. Mai târziu a participat la audiență și ministrul ung. de justiție B. Lanyi. Audiențele au durat dela 10 ore a. m. până la ora 1 d. a.

Se afirmă, că ministrul Kristoffy a prezentat monarchului un *elaborat asupra votului universal.* Maj. Sa a studiat, împreună cu cei 3 miniștri, elaboratul lui Kristoffy, apoi a dimis »cu grație« pe miniștri, cari — ține depeșa — vor elabora *textul definitiv al proiectului de lege despre votul universal.*

După o scire mai nouă, ađi său mâne va apare în fôia oficială numirea din nou a cabinetului Fejervary.

Conferența comună a partidelor opoziționale.

Tot erî după amiază la 4 ore, s'a deschis în sala cea mare a primăriei din Budapesta conferența comună a partidelor, la care au luat parte tóte partidele opoziționale și disidenții.

La propunerea lui Francisc Kossuth conferența a anunțat cu unanimitate, că aprobă atitudinea celor 5 șefi, ér punctele din programul cunoscut al Corónei le consideră de o violare a constituției. Declarația Corónei, că sunt absolut escluse orî-ce concesiuni în cestiunea limbei armatei, o află *anticonstituțională.*

Conferența a cădut de acord în aceea, că acei șefnici ai Corónei, cari i-au propus cele întâmplate la 23 Sept., să fie trași la răspundere.

Conferența a mai protestat în contra amănărilor anticonstituționale a dietei, și a declarat, că decât prin măsuri noue se va suspenda éráși esercițiul drepturilor deputaților, vor protesta în fața »națiunii.«

Hotărârea partidului liberal.

Lună s'era s'a ținut conferența partidului liberal. S'au prezentat aprópe toți membrii, în frunte cu contele Stefan Tisza, Contele Tisza a prezentat conferenței un proiect de rezoluție, pe care și l'a motivat printr'un discurs. În prima parte a discursului s'a ocupat cu demisiunea cabinetului Fejervary și cu pretinsul amestec al ministrului Gautsch și al lui Goluchowski în afacerile interne ale Ungariei. Din discursul lui Gautsch în parlamentul vienes reiese, că amestecul acesta s'a întâmplat de fapt. Dieta trebuie să protesteze contra acestui amestec și să-și exprime desaprobaria față de guvern, care s'a lăsat în

discuție cu factori necompetenți într'o afacere ce privește exclusiv Ungaria.

Mult mai diplomatică e partea din vorbirea lui Tisza referitoare la audiența celor cinci șefi ai coaliției și la ultimatul Corónei. Peste primul punct al ultimului Tisza a trecut ca în sbor, și a insistat mai mult asupra punctului 3, pe care l'a slăbit în cătva cunoscuta declarație a lui Fejervary. Moțiunea prezentată de Tisza ține cu privire la acest punct, că partidul liberal nu află necesară modificarea art. de lege XII din 1867, dér decât totuși s'ar modifica, acesta se pôte face numai așa cum s'a creat, printr'o lege independentă ungară, păstrându-se dreptul de proprie dispozițiune a Ungariei. Moțiunea spune în fine, că teritoriul vama separat se pôte introduce și fără modificarea legii XII din 1867.

Conferența a primit neschimbată moțiunea lui Tisza.

Conflictul româno-grec.

Țiarul »N. Fr. Pr.« se ocupă în ultimul său număr în mai multe articole de conflictul greco-român. Într'unul expune istoricul conflictului, cunoscut deja, în al doilea publică comunicatul »Agenției române«, apoi publică un interviu cu baronul Hurmuzaki asupra acestei cestiuni (Îl vom reproduce mâne — Red.) și în sfârșit în alt articol separat face următoarele aprecieri:

»Nu pentru prima óră se întâmplă, că în urma unei grave neînțelegeri între România și Grecia s'au intrerupt relațiile diplomatice. De data asta însă conflictul a luat proporții atât de acute, încât înlăturarea lui întâmpină pedeci mai mari, decât la ocaziunile anterioare.

»Contele Goluchowski, care înainte de a fi fost chemat să conducă afacerile externe ale monarchiei, se scie că a fost ambasadorul Austro-Ungariei la București, a isbutit înainte cu câțiva ani, să impace un asemenea conflict româno-grecesc ivit în urma unei considerabile moșteniri; de astădată însă încercarea unei noue mijlociri a fost zădărnicită prin faptul, că convorbirea ce a avut-o cu ministrul președinte Cantacuzino, a fost precedată de rechemarea ministrului grecesc Tombazis, și încă într'o formă bruscă de tot.

»Din partea Greciei se aduc o serie întregă de gravamine contra României, dér motivul mai adenc al conflictului îl formeză *recunoșterea Românilor macedoneni ca naționalitate*, obținută dela Sultan la stăruința României.

»Prin această antagonismul între Aromânii și Grecii din Macedonia, ațitat pe de-asupra și de patriarhul ecumenic, a isbucnit în flacări. Și aici este punctul, unde se ating interese mai largi și mai generale și unde politica din Balcani a puterilor interesate încă se amestecă. Ține de ce Austro-Ungaria își dă silința a mijloci, mai ales că ea are atât în Atena, cât și în București reputația unui prieten căruia te poți încrede.

»In sine conflictul n'ar ave așa mare importanță asupra politicii generale, însă fiind-că izvorul lui se află în Macedonia și opera de reformă de acolo este tulburată și primejduită prin ciocnirile sângeroase între Aromânii și Grecii, de aceea conflictul are influență păgubitoare pe terenul operei de reforme și dealtmintrea destul de grele. În Balcani de la scânteie până la flacără nu este mare distanță.

»Intr'aceia atât în Atena, cât și în București vor veni la convingerea, că nu e în interesul nici unuia nici altuia de a urma cu neînțelegerile și în România chiar există buna voință de a împăca lucrurile în bine. Înăsprirea conflictului s'a produs prin rechemarea subită a ministrului grecesc din București. Se speră, că influențele desinteresate nici în Grecia nu vor rămâne fără efect și se vor convinge, că Grecia lucréză contra propriilor interese, decât perseveréză în dușmănia contra României, care alătura cu Grecia este singurul element de ordine (?) în Balcani.

Comitatul Sibiiului

contra ordonanțelor școlare ale ministrului Lukacs.

(Fine.)

2. Același lucru îl avem de și asupra dispoziției Escelenței Sale d-lui ministru de culte și instrucțiune publică, »că o școlă confesională, la care au fost suspendați după o altă doi învățători pentru neglijaarea punibilă a învățământului limbei maghiare, va fi închisă pe baza §-lui 15 al art. de lege 26 din 1893 și că în locul ei se va înființa o școlă de stat. Este de neînțeles, cum Escelența sa d-l ministru de culte și instrucțiune publică s'a putut provoca aici la §. 15 al articolului de lege 26 din anul 1893, căci §. 15 al acestei legi, respective alineea a 4-a a §-lui 13, vorbește despre »direcția dușmană statului« și înșiră taxativ faptele, cari sunt a se considera de ostile statului, pentru cari o școlă poate fi închisă. Intre aceste, ce-i drept, e înșirată ca »faptă ostilă statului« neobservarea »aplicării stabilite prin lege a limbei statului«, în nici un caz însă progresul nemulțămitor în însușirea limbei statului. Din contră Escelența sa d-l ministru reg. ung. de culte și instrucțiune publică vine acum și decretă drept faptă ostilă statului, decât un biet dascăl dela sate nu poate să ajungă ținta exagerată în învățarea limbei statului. Provocarea Escelenței Sale a d-lui ministru de culte și instrucțiune publică la legea amintită, e prin urmare foarte greșită, er noi nu numai că așteptăm, der pretindem, ca să nu fim guvernati în mod volnic, ci pe baza legilor.

3. Dreptul de amestec în afacerile școlilor confesionale, pe care îl acordă d-l ministru de culte și instrucțiune publică, peste măsura stabilită prin lege, inspectorilor școlari, este o gravă violare a autonomiei garantate prin lege a confesiunilor cari susțin școlii, violare ce se resimte cu atât mai greu, cu cât este vorba aici de școlii, cari sunt susținute de confesiuni pe lângă mari jertfe, de sute de ani, fără ca să fi primit vre-una din ele măcar odată vre-un ajutor material, fie acesta și cât de neînsemnat. Escelența Sa d-l ministru de culte și instrucțiune publică dă inspectorului școlar dreptul, ca fără întârziere să introducă contra unui învățător, care nu cunoște în deajuns limba maghiară, pentru-ca s'o potă propune cu succes, procedura prescrișă pentru amovarea celui învățător din postul său, și anume fără nici o deosebire, prin urmare și în cazul, când la școlă respectivă se propune în mod mulțumitor limba maghiară de către un alt învățător calificat; inspectorul școlar mai are ordin de a provoca într'un asemenea cas forul superior bisericesc, ca imediat să dispenseze pe învățătorul respectiv de serviciul său și să numească în locul lui un învățător auxiliar, care vorbește bine limba maghiară. Inspectorul școlar mai are ordin să dirigeze însuși învățământul limbei maghiare, adică să poarte însuși agende școlare, să introducă pe învățător în metoda învățământului etc. Și cu toate aceste agende e însărcinat un organ, al cărui cerc legal și natural de activitate poate să fie numai de a controla, der nu de a conduce însuși învățământul. În deosebi trebuie să relevăm la locul acesta ordinul dat inspectorilor școlari, de a pretinde la esamenele elevilor preparanților răspunsuri în limba maghiară, nu numai din gramatica și literatura maghiară, ci și din celelalte obiecte, deși elevul n'a învățat aceste obiecte în limba maghiară. În aceste dispoziții noi nu putem altceva vedea, decât încercarea de a octroa confesiunilor, cari susțin școlii două limbi de propunere, deși legile (articolul de lege 38 din 1868, art. 44 din 1868 și art. 18 din 1879) recunosc bisericilor dreptul de a stabili înseși limba de propunere.

4) Mai relevăm pe scurt numai încă unele dispoziții din amintitele două ordinațiuni, cari dau învățământului limbei maghiare o estensiune din cale afară mare și cari pun limba maternă nemaghiară, în contradicție bruscă cu legile fundamentale garantate prin artic. de lege 44 din anul 1868, într'o măsură atât de mare în planul al doilea, încât aceste dispoziții s'ar fi putut lua cel mult prin crearea unei legi nouă, der nu pe calea unei simple ordonanțe.

Înșirăm aici următoarele dispoziții: »ca jumătatea din numărul orelor săptămânale stabilite pentru învățarea cetățului și scrisului în limba maternă și în limba maghiară, să fie întrebuintă negreșit pentru învățământul în limba maghiară«.

»ca limba maghiară, începând cu cl. a doua primară, să fie întrebuintă și la școlă«.

»ca la prelegerile din geografia, is-

torie și constituția patriei, să se vorbească ungurește«.

Cu alte cuvinte și, limba maghiară să se folosească, pe lângă orele din cale afară numeroase, stabilite pentru citire și scriere și la prelegerile din geografia, istoria și constituția țării!! Ce ne mai rămâne? Der să ne fie permis a întreba: pe ce lege se bazează transformarea școlilor noastre primare în institute pentru învățământul limbei maghiare? Mai de parte: cum concordă aceste dispoziții cu legea despre egala îndreptărire a naționalităților — articolul 44 din anul 1868, care posedă caracterul unei legi fundamentale a statului?

În cele înșirate până aici ne-am restrâns numai la aceea de a dovedi, că dispozițiile Escelenței sale d-lui ministru reg. ung. de culte și instrucțiune publică sunt ilegale și anticonstituționale. În meritul acestor dispoziții nu ne-am pronunțat. Despre acesta nici nu voim să vorbim, căci ar fi o încercare zadarnică.

Când invităm acum pe Escelența Vostă, d-l ministru președinte, să lucrezi într'acolo, ca amintite două ordonanțe să fie neamănat retrase, n'o facem acesta în numele dreptății și a echității, nici în numele minții sănătoase omenesci și a înțelepciunii, ce trebuie să caracterizeze pe bărbații de stat, ci în numele legii, a cărei majestate și inviolabilitate în alle părți și miniștri o respectă.

Sibiu, 2 Octomvrie 1905.

Cu cel mai distins respect
Congregația comitatului Sibiiu.

SCIRILE DILEI.

— 4 Octomvrie n.

Dela congregația comitatului Sibiiu
Dăm după »Sieb. D. Tgblatt« următoarele amănunte din adunarea generală de toamnă a congregației comitatului Sibiiu, care s'a ținut alaltăeri. Adresele mai multor comitate în cestiunea situației politice interne din țară și adresa orașului Seghedin pentru-ca să nu mai fie admise să cânte muzicele militare la serviciile divine — se depun simplu în arhivă. Se ia la cunoștință adresa comitatului Abauj-Torna în cestiunea punerii sub acuză a ministrului de honveđi Bihar. — Protonotarul Ștefan Stroia e ales locțiitor al vicespănului la conducerea alegerilor funcționarilor orașenesci. — D-l asesor Henteșiu a fost ales locțiitor de președinte la scaunul orfanal.

»Noul notar public din Brașov«. Sub titlul acesta »P. N.« scrie după un diar din Clușii despre intervenția camerei notarilor publici din Clușii contra nimei d-lui Dr. Karl Lurtz. Numitul diar ăce, că președintele acelei camere a relevat în raportul său adresat ministrului de justiție, că avocatul Dr. Lurtz a fost pedepsit cu »înfruntare« de către autoritatea lui superioară, și de la acea pedepsă nu au trecut încă doi ani, așa că petiția numitului avocat nu poțe fi luată în considerare la numire. Ministrul Lányi n'a dat atențiune acestui raport și a făcut numirea. Atunci președintele camerei, Dorgó, însoțit de secretarul Gidofalvy s'au dus la Budapesta spre a protesta verbal contra nimei, der ministrul Lányi nu-i-a primit în audiență. așa că au trebuit să se întorcă *re infecta* la Clușii, neputând să mijlocăscă, nici măcar să fie primiți de vr'un funcționar superior din ministeriu.

O declarație a ministrului român de rășboii. Cetim în »Epoca« de Marți: D-l general Manu cu ocaziunea vizitei sale la Iași, s'a dus și la Șipote, unde era concentrat reg. 13 de infanterie. Cu această ocaziune a avut loc un banchet, la care au luat parte pe lângă d. general Manu și toți domnii oficeri superiori și inferiori. D-l general Manu ridicând un toast a spus între altele: »Fiți gata, căci poporele cari se învecină cu noi, ne sunt dușmane«.

Un incident la Sinaia. Sâmbătă, la Sinaia după dejun, contele Sforza, primul secretar al legației italiene, se retrăsese în salonul de lectură al otelului, unde, răsturnat pe un fotoliu și cu picioarele sprijinite pe o masă din față, cetia un diar. Viind mai mulți oșpeți în acea încăpăre cu dămnele lor, printre care se afla și d-l Petre Grădișteanu, acesta-i observă că atitudinea d-sale nu era cuviinciosă, mai cu semă față de dămne. D-l Sforza replică și un schimb de cuvinte grele se urmă între interlocutori. D-l Sforza spunându-i d-lui Grădișteanu, că-i pare rău că-l vede prea în vârstă, că alt-fel i-ar da o lecțiune, d-l Grădișteanu i-a răspuns, că e destul de tînăr ca să releve insulta făcută, și i-a întins cartă de vizită. A urmat o provocare, căreia însă în cele în urmă

nu i-s'a dat curs, căci ambasadorul Italiei d-l marchis Beccaria d'Incisa, aflând despre regretabilul incident, a impus secretarului său, să dea explicațiuni și să ceară scuze d-lui Petre Grădișteanu, în acelaș salon și față cu acei cari au asistat la scena aci pe scurt narată.

Ministerul instrucțiunii publice al României voind a arăta înaintarea treptată a învățământului de diferite grade, cu ocaziunea viitoare a expoziției naționale, a adresat o circulară directorilor atelierelor profesionale în sensul, ca până la 15 Oct. fie-care direcțiune să înainteze ministrului un memoriu, care să conțină date exacte asupra înființării școlii și asupra tuturor cestiunilor didactice referitoare la aceste școlă. Tot de-odată aceste direcțiuni sunt obligate, că până în Ianuarie să trimită ministrului obiectele, ce se vor afla la aceste direcțiuni ca: lucrări de mână, pictură, compoziții caligrafice și diferite lucrări de artă făcute de eleve.

Atașai militari străini la manevrele române. Următorii atașai vor urmări manevrele regale, ce se vor face în nordul Moldovei. Olanda, căpitanul van Haag; Marea Britanie, ducele de Teck; Italia, căpitan Zempali; Germania, baronul von Hammerstein Gensold atașat militar, și Joe Kremnitz atașat de legație; Bulgaria, maiorul Stancioff; Rusia, locotenent colonel Zamkerici; Suedia, un ofițer suedez; Austro-Ungaria, locot.-col. Rosvadovsky atașat militar; Turcia, colonel Selfket bey și comandantul de escadron Riza-bey atașai militari. Atașaii vor fi însoțiți de căpitanul I. Florescu, de școlă superioară de rășboii și locot. D. Gherculescu, dela marea stat major al armatei române.

Forțele anglo-japoneze. Diarul »Standard« cu prilegiul tratatului anglo-japonez, face nomenclatura forțelor de care sus țesele state ar pute dispune eventual la un rășboii. »Standard« constată, că nu e suficient să ai pe hârtie o armată de 4 milioane omeni, când e vorba de a concentra forțe mari într'o regiune depărtată cum e Extremul-Orient, der grație dominației mării de către cei doi aliați, soluția acestei probleme li-ar fi ușoară, din moment ce adversarii lor n'ar avé de căt calea pe uscat. Diarul în cestiune mai stabilește, că Anglia dispune aproximativ ca forțe de uscat, de 1,132,523 omeni, armată regulată, rezerve, voluntari, miliție, armata din India și trupele coloniale. Forțele armatei de uscat ale Japoniei ar fi de 161.000 omeni în timp de pace și de 619,000 în cas de rășboii, cifră care a fost cu mult depășită în rășboiul ruso-japonez. De aceea și »Standard« evaluează forțele de uscat japoneze la un milion de omeni, ceea ce cu forțele engleze ar face un total de 2.132,523 omeni. Cât privește forțele navale pe care cei doi aliați le-ar pune la cas de rășboii, sunt astfel evaluate: 69 cuirasate, 55 engleze și 14 japoneze. 50 crucișătoare cuirasate, 39 engleze și 11 japoneze. 99 crucișătoare protejate, 80 engleze și 19 japoneze. 187 distrugătoare, 165 engleze și 22 japoneze. 198 torpilore, 89 engleze și 109 japoneze.

Scrisore din București.

(Coresp. part a »Gaz. Trans.«)

— 20 Septemvrie.

Aseră s'a revărsat o strașnică plöie asupra capitalei, însoțită de tunete și fulgere, care a răcorit în mod simțitor atmosfera.

— Prin cercurile militare produce senzație faptul, că la marile manevre regale, cari se vor ține, după cum se știe, în ținutul din jurul Botoșanilor, va lua parte și principele Carol, fiul cel mai mare al principelui nostru moștenitor. A. S. va face toate mișcările cu trupa, din care face parte. Se afirmă, că după terminarea manevrelor, A. S. R. principele Carol va fi avansat la gradul de sublocotenent.

— Serviciul de studii dela primăria capitalei se ocupă cu proiectele lucrărilor, ce se vor începe chiar în anul acesta pe câmpul Moșilor. În mijlocul bălciului se va construi un mare pavilion de piatră cu patru fațade monumentale. În acest pavilion se va organiza expoziția anuală a tîrgului și tot aci vor fi primiți Suveranii cu prilejul vizitei, ce o fac în toți anii în țina așa țisă »Temeiul Moșilor«.

În jurul acestor construcții la o distanță ore-care se vor clădi în formă de cerc alte patru corpuri de pavilione, având fie-care numeroase compartimente, cari vor servi de restaurante, cafenele și alte locuri

de distracție. Lucrările vor costa vre-o 120,000 lei.

— O statistică întocmită de primăria capitalei ne arată, că populația Bucureștilor a crescut prin nasceri în ultimii 15 ani, cu 21,000 suflete și anume: în 1890 cu 861 suflete, în 1891 cu 869, în 1892 cu 223, la 1893 cu 667, la 1894 cu 1706, la 1895 cu 147 etc., și anul trecut au fost 1556 suflete.

— Totalul trupelor, cari vor lua parte la marea revistă, ce se va ține pe câmpul de la Șipote, cu ocazia manevrelor regale, se va urca la cifra de 31,000 omeni.

— Un trimis special al împăratului Menelik al Abisiniei va sosi mâine în capitală și va solicita o audiență la M. S. Regele.

— Ambasadorul Germaniei dela Constantinopol, baronul Marschall de Bieberstein, a sosit er în capitală. Măne seu poimăne va pleca la postul său. D-sa sprijinesce foarte mult acțiunea guvernului nostru în Macedonia.

— Firul telefonic între București și Budapesta, se va inaugura cu o deosebită solemnitate în ziua de 1 Octomvrie st. v.

C.

Atrocități grecesci.

Autoritățile din Drama au arestat la 1 Septemvrie trecut pe cavasul mitropolitului grec din acest oraș, în momentul când transporta obiecte de echipament comandate de metropolit pentru a fi distribuite bandelor grecesci. Printre obiectele confiscate se află și 40 centure pentru cartușe.

Capii bandelor grecesci continuă să amenințe cu mörtea pe Românii macedoneni, cari nu vor să renunțe la biserică lor.

Căpitanul Kosta Akrida, a adresat o circulară membrilor comunității române din Vodena, prin care le acordă un termen de șecș zile, ca să se ducă să declare Kaimacanului, că ei sunt Greci ortodoxi și că se supun episcopului grec. În cas contrar Românii macedoneni vor fi tratați ca vrășmași și vor fi pedepsiți după cum au fost pedepsiți Bulgarii din Mesimer.

Mai mulți locuitori din satul Egri-Dere s'au plâns colonelului Verand, șeful jandarmeriei din Seres și lui Hilmi pașă, contra gendarmilor, cari înșoțeau comisiunea de recensământ, cari n'au creșut de cuviință să intervină când președintele acestei comisii îi bătea și îi maltrata, pentru-că refusau să primescă teșcherele prin cari erau declarați Greci patriarhiciști.

Satul Egri-Dere face parte din Sanguiacul Serres.

Sciri din Castoria ne spune că o bandă grecescă, compusă din 50 de omeni, comandată de căpitanul Manoli și Buda, a părăsit la 5 Septemvrie Okhtina. Töte casele au fost prădate, er trei-spre-șecș dintre ele au fost incendiate. Un român a fost ucis, er patru femei rănite.

Banda a încărcat pe cai tötă prada și apoi s'a retras. După plecarea bandiților sătenii s'au dus la postul militar, unde au raportat casul, dând indicii asupra drumului luat de bandiți. Până acum însă nu s'a orînduit nici o urmărire.

»Frankfurter Zeitung« publică următoarele: După o informație din cele mai sigure, Rusia a făcut reprezentațiuni foarte serioase cabinetului din Atena relativ la amenințările bandelor grecesci în Macedonia. Pe de altă parte d-l Malopodaki, care era șeful bandelor grecesci din Macedonia și care residă la Atena, și-a dat demisia în urma neînțelegerilor survenite în șinul comitetului în privința gestiunii financiare.

ULTIME SCIRI.

Viena, 4 Octomvrie. Maj. Sa n'a luat încă nici o deciziune definitivă cu privire la cestiunea reformei electorale. După audiența ce a dat'o miniștrilor unguresci se vorbește că Monarchul ar fi inclinat a aproba proiectele acestora pe lângă anumite modificări.

Brünn, 4 Octomvrie. Aseră au fost erăsi mari demonstrațiuni aici. Cehii au amenințat pe Nemți, traversând stradele în masse. Poliția și miliția au intervenit și s'au dat și focuri.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Octomvrie n. 1905.

Renta ung. de aur 4%	114.95
Renta de corone ung. 4%	96.35
Impr. cail. fer. ung. in aur 3 1/2%	87.35
Impr. cail. fer. ung. in argint 4%	96.35
Bonuri rurale croate-slavone	96.95
Impr. ung. cu premii	219.75
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	165.—
Renta de hartie austr. 4 2/10	100.45
Renta de argint austr. 4 2/10	100.45
Renta de aur austr. 4%	119.40
Renta de corone austr. 4%	100.55
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	92.30
Losuri din 1860	159.85
Actii de-ale Banței austro-ungara	16.51
Actii de-ale Banței ung. de credit	788.—
Actii de-ale Banței austr. de credit	679.—
Napoleoniori	19.10

Marci imperiale germane	117.45
London vista	239.92 1/2
Paris vista	95.45
Note italiene	95.50

**Mai multe fete
si un croitor tinér**

gasesc ocupatiune rentabila in „Prima vapsitoria artistica si institut chemic pentru curatirea hainelor“ din Braşov, a lui 1—3

G. Solinger,
Braşov, Straea Cimiterului 5.

Primul stabiliment de vapsitorie artistica cu abur si spalatorie chimica.

FABRICA. Str. nasipului Nr. 1/a.
Biroul principal str. Hirscher Nr. 3.
(Vis-a-vis de sala de concert.)

Se recomanda pentru vapsit Garderobe de dame, barbați, întregi ori desfăcute, asemenea si pentru curatit.

Cu tota stima:
W. Körner.

87—100.(1830)

Reflectanții se se insinue cel mult până în 8 l. c. st. n.
Poiana, în 2 Oct. 1905.
Primăria comunală:
Ioan Bozdog m. p. George Barbat m. p.
primar. notar.

Unde se mananca bine si se beu VINURI curate de Mediaş BERE de Pilsen „Urquell“ prospeta dela cep in fie-care di? ? La

Restaurantul Schwarzburg
in Braşov, Str. Spitalului nr. 20.
Lista de bucate romanescă.
De o cercetare numerosă se roga

C. R. GLIGORE CRISTEA,
conducătorul restaurantului.

120—0

Societatea creştină de consum si valorizare din Basessti si jur.

Illésfalva és vidéke keresztény fogyasztási és értékesítő szövetkezet

CONVOCARE.

Domniile acionari ai „Societatii crestine de consum si valorizare din Basessti si jur“, societate pe actii, in virtutea §-lui 18 din statute, se invita la

I. Adunare generala ordinara,

care se va tine in Basessti la 9(22) Octomvrie 1905 dupa amezii la 3 ore in localitatea scolei gr.-catolice romanesti.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

- 1) Raportul anual al directiunii, comitetului de supraveghiere si aprobarea bilanțului.
- 2) Determinarea relativa la profitul curat.
- 3) Alegerea comitetului de supraveghiere pe a. c.
- 4) Eventuale propuneri.
- 5) Designarea a doi membri pentru verificarea procesului verbal.

Directiunea.

Contul Bilanțului — Mérleg-Számla

Active — Vagyon.		cu 28 Februarie n. 1905.		Passive — Teher.	
	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Cassa in numarar — Készpénz-készlet	407	62	332 Actii a 10 cor. — Üzlet rész	3320	—
Marfa — Áru-készlet	4246	24	Creditori de marfa — Áru hitelezők	4270	74
Datoriși — Adósok	1812	08	Cont de impr. — Kölcsön-Számla	200	—
Spese de instituire — Föltszerelési-költség	—	111.87	Cont de interese — Kamat-Számla	—	—
20% detragere — levonás	22.37	89	Cont transitoriu — Átmeneti	—	—
Spese de constituire — Alakulási költség	—	356.52	Profit curat — Tiszta nyereség	545	42
20% detragere — levonás	71.30	285			
Cont de imprumut — Kölcsön-Számla	—	—			
Cont de imobile — Ingatlan-Számla	—	—			
Cont de interese — Kamat-Számla	—	—			
Cont de efecte — Értékpapir	100	—			
Actii in restanta — Hátralékos üzlet rész	1395	50			
	8336	16		8336	16

Basessti (Illésfalva) 28 Februarie n. 1905.

Antoniu Baliban, director. Vasile Pop, membru in direc. Ioan Chira, membru in dir. Danila Marchis, membru in directiune.

Contul de profit si perderi. — Nyereség és veszteség-számla.

Esite — Kiadás.		Intrate — Bevétel.			
	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Chirie — Házbér	—	—	Intrate crude la marfuri dupa C. 9251-13 — Áruknál nyersbevétel	2097	75
Salarele personajului — Személyzet fizetés	821	29			
Spese de porto — Szállítási költség	555	93			
negutatorie — Üzleti költség.	81	44			
Dare — Adó	—	—			
Instruire 20% descriere — Föltszerelés 20% leirás	22	37			
Constituire 20% descriere — Alakulás 20% leirás	71	30			
Cont de tantiemă — Jutalék-Számla	—	—			
Cont de interese — Kamat-Számla	—	—			
Profit curat — Tiszta nyereség	545	42			
	2097	75		2097	75

Acest bilanț, cont de profit si perderi, prin comisia de supraveghiere esaminându-se s'a aflat in ordine si conform legilor comerciale. — Ezen mérleg-, veszteség- és nyereség számla a felügyelő bizottság által megvizsgáltatván, rendben és a kereskedelmi törvényekkel megegyezőnek találtatott.

George Pop de Basessti,
presidentul comitetului de revizie. — f. ü. b. elnöke.

Membri comitetului de supraveghiere:

Teodor Lengyel, Ioan Lengyel, Petru Rob, Mihai Pop Fl., Ioan Mărieș Al.,
Anton Pop Gl., Vasile Marchis, Mihai Horincar, George Marinca.

Copiilor precum si adultilor un nepretuibil dar dumnezeesc!

Izvorul „GLORIA“ de Arkos

in fer si lithiu-hydrocarbonic forte bogata
apă minerală medicinală

de un efect miraculos, necandand iritatiunii de sange si unflaturi la stomac, ca cele mai multe ape minerale pre concentrate in acid carbonic liber si in saruri minerale.

(Autorisată ca apă medicinală prin decret ministerial intern Nr. 401—1905).

Apa minerală „Gloria“ este un remediu de cură forte pretios, care starnesce pofta de mancare si inlesnesce mistuirea de minune, promovează secrețiunea udului si acréla udului, in mod frappant si influentază membrele flegmatice ale organelor respiratoare, circulațiunea sangelui si activitatea nervilor intr'un mod surprindetor.

Tot așa si pentru copii in ori-ce etate este apa minerală „Gloria“ deasemenea o beutura forte pretioasă, dorită instinctiv de dînșii, care favorizează sănătății lor in modul cel mai imbucurător.

Bent cu Şampanie, cu vin séu cu bere, apa „GLORIA“ va paralisa efectul amezilor ale acestor beuturi mai ales asupra creierilor si a nervilor de multe-ori forte vătămător, sub ori ce imprejurare.

Pe baza unui studiu forte minuțios me simt deci obligat a publica, ca ori si cine cătră sine, părinții însă și cătră copii lor vor comite mai mult ca o neglijență, decât n'ar incerca efectul minunat al acestei naturala si intr'adever binecuvântată apă minerală, care se manipulează la izvor, — pe cât stă in putința omenescă — cu cea mai deosebită severitate.

Deposit propriu in Braşov, Str. aței nr. 6,
(vis-a-vis de SCHWARZBURG),
unde se află cu schimbarea sticlelor:
o sticla de un litru apa minerală „Gloria“ pentru 20 filleri,
" " " 1/2 " " " " " 14 "

Josef György,
51—0
administrațiunea izvorului „Gloria“ de Arkos.

Cruce séu stea dupla electro-magnetica
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret.
Vindecă si invioreză pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boa- se da imprejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă si folosește contra: durerilor de cap si dinți, migrene, neuralgie, impiedecarea circulațiunei sangelui, anemie, amezii, ftiuturi de ureche, bătaie de inimă, sgărçiuiri de inimă, asmă, auțul greu, sgărçiuiri de stomac, lipsa poftei de mancare, receață la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul in pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sangelui si multor altor bóle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din tote părțile lumii, cari prețuesc cu multămire invențiunea mea si ori-cine póte examina aceste atestate Acel pacient. care in decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis s'ese confuz: de cu aparatul „Volta“, de ore-ce „Ciasul-Volta“ atât in Germania cât și in Austro-Ungaris a fost oficios oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e in genere cunoscut apreciat si cercetat. Deja ieftinătatea crucei male electro-magnetice o recomană in deosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor. Pretul aparatului mic e 4 cor.
folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii si femei de constituție forte slabă.

Expediție din centru si locul de vëndare pentru țera i streinatate e.c.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A./E. colțui strada Kálmán.